

УДК 343.982.34

MODERN POSSIBILITIES OF HANDPRINT RESEARCH

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛІДІВ РУК

Bdaitsiieva K.M./ Бдайцієва Х.М.

Івано-Франківський НДЕКЦ МВС України,
м. Івано-Франківськ, Національної гвардії 14, 76005

Анотація. В роботі розглянуто можливості ідентифікації особи за слідами дактилоскопічного походження.

Ключові слова: дактилоскопія, сліди рук, ідентифікація особи.

Abstract. The paper considers the possibilities of identification of a person by traces of dactyloscopic origin.

Key words: dactyloscopy, fingerprints, personal identification.,

Вступ.

Дактилоскопія – це галузь криміналістики, яка вивчає будову шкірних узорів руки (ступні босої ноги) з метою використання їх відображень для ідентифікації особи в процесі виконання експертиз і досліджень.

Сліди рук – найпоширеніші сліди, що залишаються на місці скоєння злочину. Це пов'язано з тим, що будь-яка людина при вчиненні кримінального правопорушення змінює первинну обстановку, як би вона не прагнула залишитися непоміченою. Під час здійснення будь-якої діяльності виникають зміни, які характеризують, діагностують та ідентифікують її.

Основний текст. Дактилоскопічна експертиза вирішує дві основні групи завдань: діагностичні та ідентифікаційні.

Діагностичні запитання:

1. Чи є на наданому на дослідження об'єкті сліди рук (пальців, долоней)? Якщо так, то чи придатні вони для ідентифікації?
2. Якою рукою та якими пальцями руки залишено сліди?
3. Якими ділянками поверхні руки залишено сліди?
4. Якими є вік, стать і зріст особи, що залишила надані на дослідження сліди?

Ідентифікаційні запитання:

1. Чи залишені сліди рук, вилучені в різних місцях (на різних об'єктах), однією особою?
2. Чи залишені сліди рук конкретною особою, дактилокарту на ім'я якої надано для порівняльного дослідження?
3. Чи ідентичні відбитки пальців рук невідомого трупа та відбитки на дактилокарті, заповненій на ім'я конкретної особи?

Варіації запитань, які є доцільними в разі призначення конкретної експертизи, залежать від наявної слідової інформації та пріоритетних завдань, які поставлено на вирішення судової експертизи. Що стосується діагностичних запитань, то вони призначені передусім для підтвердження або спростування слідчих версій, орієнтування слідчого на обрання раціональних напрямів розслідування, а також на розкриття кримінальних правопорушень за гарячими слідами.

Відбитки пальців стали ключовими доказами у незліченних провадженнях по серйозних злочинах. Але частішають ситуації, коли вилучаються сліди рук непридатні для ідентифікації особи, і це створює перешкоди в процесі розслідування для слідства й суду. Шукаючи вирішення цієї проблеми, зарубіжні дослідники почали розуміти, що сліди рук можуть надати набагато більше інформації, ніж просто відобразити унікальний папілярний візерунок.

Слід руки утворюється, коли палець чи долоня контактує з поверхнею слідосприймачого об'єкту. Палець чи долоня залишає після себе сліди від поту та будь-яких інших речовин, що знаходяться на поверхнях, до яких підозрювана особа, ймовірно, торкалася. Ці речовини осідають за характерною схемою папілярних візерунків, наявних на кінчиках пальців чи долоней рук. Більшість слідів дактилоскопічного походження латентні, тобто невидимі неозброєним оком та потребують процесу обробки задля їх візуалізації. А новітні процеси обробки можуть надати набагато більше інформації про власника слідів рук, про об'єкти, до яких він торкався, яку їжу він споживав, якими косметичними засобами користувався та навіть які наркотичні речовини вживав.

Сліди рук, що виявлені на місці події, є незаперечним доказом того, що певна особа знаходилася на цьому місці й торкалася до певних об'єктів.

Встановлення факту причетності особи до вчинення конкретного правопорушення є завданням органів досудового слідства й суду та повинно базуватися на аналізі комплексу виявленої, вилученої та дослідженої слідової інформації не лише дактилоскопічного характеру, а й сукупності інших речових доказів та фактичних даних.

Надзвичайно важливим доказом може бути факт виявлення у складі потожирової речовини крові жертви чи вибухонебезпечних сполук, оскільки дані речовини миттєво пов'язують підозрюваного із певним злочином.

Сліди рук можуть дати «молекулярний підпис», що розкриває окремі аспекти способу життя й навколишньої обстановки людини, такі як сфера діяльності, харчові вподобання або медичні проблеми. Це може допомогти поліції зорієнтуватися, кому саме могли б належати сліди.

В закордонній криміналістичній практиці сліди рук використовують як зразки для тесту на вміст наркотичних речовин. Таке тестування здійснити набагато швидше й простіше, ніж здавати кров або сечу, і його набагато складніше підробляти, оскільки сліди рук містять ідентифікаційні особливості.

Сліди рук утворюються не тільки з речовин, яких особа торкнулася, але і з речовин, які виводяться із екзокринних залоз, зокрема потових на поверхнях пальців та долоней рук. Оскільки піт може містити сліди речовин, які людина поглинула, це означає, що у сліди рук можна виявити сліди наркотиків, які вона приймала. У недавній статті з клінічної хімії у науково-практичному виданні США описано, що факт вживання кокаїну, героїну та морфіну можна виявити з одного сліду пальця руки.

Ці наркотичні речовини напрочуд поширені у слідах пальців широкої популяції населення США. Наприклад, у 13% осіб не-споживачів наркотиків, яких перевіряли американські вчені, були сліди кокаїну у слідах пальців,

ймовірно, перенесені із поверхонь банкнот або інших забруднених поверхонь. Але у фактичного споживача наркотиків вміст наркотичних речовин у слідах пальців буде в 100 разів більшим. Більше того, наркотичні речовини все ще можна виявити навіть після миття рук особи, оскільки ці речовини постійно виводяться разом з потом після споживання. Таким чином, вченим вдається розпізнати сліди пальців споживачів наркотиків та тих, хто наркотичні речовини не вживає.

Висновки.

Наука про сліди дактилоскопічного походження вже пройшла довгий шлях свого становлення й розвитку, від моменту, коли вчені-криміналісти почали за слідами й відбитками пальців рук ідентифікувати людей. Та є ще чимало захоплюючих можливостей, які потрібно вивчити в майбутньому та впроваджувати у практику.